

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Bjelovar, listopad 2014.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
-Planovi gospodarenja otpadom	4
-Sustav odvojenog prikupljanja otpada	6
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	12
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	13
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	18
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	20
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	20
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE	24
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	27

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

KLASA: 041-01/13-10/25

URBROJ: 613-09-14-77

Bjelovar, 6. listopada 2014.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 6. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Bjelovarsko-bilogorska županije (županija, pet gradova i 18 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Bjelovarsko-bilogorska županija ima 323 naselja. Jedan grad, četiri općine i dva naselja u sastavu jednog grada pripadaju drugoj skupini područja posebne državne skrbi, a tri općine pripadaju trećoj skupini. Površina županije je 2 640 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., županija ima 119 764 stanovnika, 41 181 kućanstava i 40 774 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Bjelovarsko-bilogorske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Bjelovarsko-bilogorske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu: Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu: Fond) te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Bjelovarsko-bilogorske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom
- analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama te
- pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Bjelovarsko-bilogorske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Bjelovarsko-bilogorska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Bjelovarsko-bilogorske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Bjelovarsko-bilogorske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Bjelovarsko-bilogorske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Bjelovarsko-bilogorske županije je u prosincu 2007. usvojila Plan gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije za razdoblje 2007.-2015. Sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu. Objavljen je u službenom glasilu i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije su predviđena financijska sredstva za provedbu svih mjera u gospodarenju otpadom u iznosu 311.396.000,00 kn (tehnička dokumentacija 15.000.000,00 kn, centar za gospodarenje otpadom 113.900.000,00 kn, odvojeno prikupljanje otpada 57.150.000,00 kn i sanacija odlagališta 125.346.000,00 kn). Rok za nabavu opreme i izgradnju objekata za građevinski otpad utvrđen je koncem 2010., za nabavu opreme i izgradnju reciklažnih dvorišta, pretovarnih stanica, zelenih otoka i rashladnih kontejnera koncem 2011. te za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom i kompostana koncem 2012. Planirani izvori financiranja su sredstva Fonda, županijski proračun, gradski i općinski proračuni, sredstva fondova Europske unije, krediti poslovnih banaka te druga sredstva.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Bjelovar	DA	11. studenoga 2010.	2010.-2015.	DA
2.	Grad Čazma	DA	24. ožujka 2010.	2010.-2015.	DA
3.	Grad Daruvar	DA	1. travnja 2010.	2007.-2015.	DA
4.	Grad Garešnica	DA	21. lipnja 2010.	2008.- 2015.	DA
5.	Grad Grubišno Polje	DA	26. veljače 2009.	2007.-2015.	DA
6.	Općina Berek	DA	9. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
7.	Općina Dežanovac	DA	1. travnja 2010.	2007.-2015.	DA
8.	Općina Đulovac	DA	4. ožujka 2013.	2008.-2015.	DA
9.	Općina Hercegovac	DA	24. svibnja 2011.	2010.-2018.	DA
10.	Općina Ivanska	DA	15. prosinca 2011.	2011.-2016.	DA
11.	Općina Kapela	DA	16. ožujka 2009.	2008.-2016.	DA
12.	Općina Končanica	DA	23. ožujka 2010.	2010.-2018.	DA
13.	Općina Nova Rača	DA	18. prosinca 2008.	2008.-2016.	DA
14.	Općina Rovišće	DA	11. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
15.	Općina Severin	DA	1. lipnja 2011.	2011.-2019.	DA
16.	Općina Sirač	DA	9. ožujka 2010.	2010.-2018.	DA
17.	Općina Šandrovac	DA	18. ožujka 2011.	2010.-2018.	DA
18.	Općina Štefanje	DA	29. travnja 2011.	2011.-2015.	DA
19.	Općina Velika Pisanica	DA	29. prosinca 2008.	2008.-2016.	DA
20.	Općina Velika Trnovitica	DA	14. lipnja 2010.	2010.-2018.	DA
21.	Općina Veliki Grđevac	DA	11. ožujka 2011.	2008.-2016.	DA
22.	Općina Veliko Trojstvo	DA	22. listopada 2010.	2010.-2018.	DA
23.	Općina Zrinski Topolovac	DA	8. travnja 2011.	2011.-2019.	DA

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije sve jedinice lokalne samouprave su donijele planove gospodarenja otpadom, ali planove nisu donijele u propisanom roku. Sve jedinice lokalne samouprave su planove gospodarenja otpadom objavile u službenom glasilu. Jedna jedinica lokalne samouprave (Općina Štefanje) je donijela plan gospodarenja otpadom za razdoblje kraće od šest godina.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. istog Zakona trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005. Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu.

Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže sve elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu te nisu usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije u dijelu koji se odnosi na popis opreme i objekata potrebnih za odvojeno prikupljanje otpada (zeleni otoci, reciklažna dvorišta, mini reciklažna dvorišta, rashladni kontejneri, kompostane, reciklažna dvorišta građevinskog otpada) te rokove izvršenja pojedinih mjera. Navedeno nije bilo u skladu s odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu kojom je propisano da planovi gospodarenja otpadom gradova i općina moraju biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu, do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Sve jedinice lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nije obuhvaćeno osam naselja na području grada Grubišno Polje (od ukupno 24 naselja) te pet naselja na području općine Velika Pisanica (od ukupno osam naselja) zbog velike udaljenosti od drugih naselja i malog broja stanovnika, zbog čega prikupljanje i odvoz komunalnog otpada nije ekonomski isplativ.

Osim navedenog, u gradu Garešnica i općinama Hercegovac, Rovišće, Nova Rača i Velika Trnovitica obuhvaćena su sva naselja organiziranim odvozom komunalnog otpada, ali ne i sva kućanstva. Koncem 2013. na području Bjelovarsko-bilogorske županije organiziranim sakupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvaćeno je 83,4 % domaćinstava.

Poslove skupljanja otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije obavlja šest komunalnih društava (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave) u skladu s odlukama o povjeravanju poslova komunalnim društvima te putem dva koncesionara u skladu s odlukama o dodjeli koncesija. S komunalnim društvima i koncesionarima su zaključeni ugovori.

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji. Odredbom članka 187. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koji su osnovale jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu navedenog Zakona obavljale komunalnu djelatnost održavanja čistoće, u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta i komunalnu djelatnost odlaganja komunalnog otpada na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada iz članka 31. stavak 2., odnosno donošenja odluke o davanju koncesije iz članka 31. stavka 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada na području
Bjelovarsko-bilogorske županije na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Komunalac d.o.o., Bjelovar	Grad Bjelovar, općine Kapela, Nova Rača, Rovišće, Severin, Šandrovac, Velika Pisanica, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac
2.	Komunalije d.o.o., Čazma	Grad Čazma
3.	Darkom d.o.o., Daruvar	Grad Daruvar, općine Dežanovac, Đulovac, Končanica i Sirač
4.	Komunalac d.o.o., Garešnica	Grad Garešnica, općine Berek, Hercegovac i Velika Trnovitica
5.	Komunalac d.o.o., Grubišno Polje	Grad Grubišno Polje
6.	Veliki Grđevac d.o.o.	Općina Veliki Grđevac
7.	Eko-Flor Plus d.o.o., Oroslavlje	Općina Ivanska
8.	Mull trans d.o.o., Varaždin	Općina Štefanje

Komunalna društva i koncesionari unose podatke o vrsti i količini otpada u Registar onečišćavanja okoliša, a unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša. Otpad (staklena i plastična ambalaža, papirna i kartonska ambalaža i elektronička oprema) koji skupljaju drugi koncesionari se predaje oporabiteljima u zemlji i inozemstvu.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Bjelovarsko-bilogorske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Bjelovarsko-bilogorske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta
Bjelovarsko-bilogorske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Doline , Bjelovar, Komunalac d.o.o., Bjelovar	Grad Bjelovar, općine Kapela, Nova Rača, Rovišće, Severin, Šandrovac, Velika Pisanica, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac	19 428	18 418	16 303
2.	Široke livade , Čazma Komunalije d.o.o., Čazma	Grad Čazma	3 400	3 011	4 146
3.	Cerik , Daruvar Darkom d.o.o., Daruvar	Grad Daruvar, općine Dežanovac, Đulovac, Končanica i Sirač	3 338	3 331	3 264
4.	Johovača , Velika Mlinska Komunalac d.o.o., Garešnica	Grad Garešnica, općine Berek, Hercegovac i Velika Trnovitica	2 427	11 703	13 790
5.	Prdavac , Grubišno Polje Komunalac d.o.o., Grubišno Polje	Grad Grubišno Polje	2 640	2 290	2 131
6.	Cremušina , Veliki Grđevac Veliki Grđevac d.o.o.	Općina Veliki Grđevac	600	300	*56
Ukupno			31 833	39 053	39 690

* odlagalište Cemušina je zatvoreno u ožujku 2013. i od tada se otpad odlaže na odlagalište Johovača

Iz tablice je vidljivo da se povećava godišnja količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Količina odloženog komunalnog otpada, koji obuhvaća miješani i krupni (glomazni otpad), za 2013. je 39 690 t, što je za 1,6 % više u odnosu na 2012., odnosno za 24,7 % više u odnosu na 2011.

Odložene količine otpada su manje od procijenjenih godišnjih količina u Planu gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije. Prema navedenom Planu mjere i načini izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada su izbjegavanje otpada u proizvodnji, ponašanje potrošača i edukacija. Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije su predviđena financijska sredstva potrebna za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada u iznosu 57.150.000,00 kn. Odnosi se na izgradnju pet kompostana, sedam reciklažnih dvorišta, 16 mini reciklažnih dvorišta, jedanaest rashladnih kontejnera za otpad životinjskog podrijetla, šest objekata za građevinski otpad te 181 zeleni otok s kontejnerima. Broj zelenih otoka je dan kao preporuka, dok stvarni broj trebaju odrediti jedinice lokalne samouprave svojim planovima gospodarenja otpadom. Pojedine jedinice lokalne samouprave (Dežanovac, Kapela) svojim planovima gospodarenja otpadom nisu odredile broj zelenih otoka, što nije u skladu s Planom gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije.

U razdoblju od početka 2007. do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen samo u malom dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka (kontejneri za odvojeno prikupljanje papira, plastike, stakla i metala), odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada te uvođenje primarne reciklaže za papir. Također su nabavljana i specijalna komunalna vozila za odvojeno prikupljanje i odvoz otpada te su nabavljane plastične kante za kućanstva za miješani komunalni otpad.

Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera te specijalnih komunalnih vozila za odvojeno prikupljanje i odvoz otpada. Udjel sufinanciranja Fonda se kretao u visini od 35,0 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Bjelovarsko-bilogorske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 3.204.174,70 kn.

U navedenom razdoblju je većina jedinica lokalne samouprave (gradovi Bjelovar, Daruvar, Čazma, Garešnica i Grubišno Polje, Općina Sirač) djelomično uspostavila sustav odvojenog prikupljanja papira, plastike, stakla i metala postavljanjem zelenih otoka. Broj zelenih otoka i rokovi uspostave nisu realizirani prema planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, niti su dostupni svim korisnicima. Primarnu reciklažu za papir uvele su četiri jedinice lokalne samouprave (gradovi Bjelovar, Daruvar i Garešnica te Općina Sirač), a papir se prikuplja u zasebnim plastičnim vrećama i odvozi jednom mjesečno.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provodi većina jedinica lokalne samouprave na način da se prikupljanje i odvoz provodi dva puta godišnje s kućnog praga. Glomazni otpad se odlaže na odlagališta otpada gdje se razvrstava te se pojedine vrste otpada odvajaju i predaju koncesionarima. Od 23 jedinice lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, pet jedinica lokalne samouprave (općine Dežanovac, Đulovac, Ivanska, Kapela i Zrinski Topolovac) do konca 2013. nisu uvele nikakve mjere odvojenog prikupljanja otpada. Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom koji je donesen u srpnju 2013., propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada.

Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva odnosno koncesionara na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave, a obračunava se na različite načine: prema površini prostora, broju članova kućanstava, količini odnosno obujmu kante i kontejnera ili jedinstveno (paušal - za sve korisnike jednako). Na utvrđivanje cijene utječe broj odvoza (jednom ili dva puta tjedno te jednom ili dva puta mjesečno) i broj članova kućanstva (cijena se umanjuje samcima i umirovljenicima). Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), jedinice lokalne samouprave Bjelovarsko-bilogorske županije nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije se smanjila 2013. u odnosu na 2012. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 21 416 t, za 2012. je 26 313 t, a za 2013. je 23 025 t (neverificirani podaci) što je za 12,5 % manje u odnosu na 2012., a više za 7,5 % u odnosu na 2011. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Bjelovarsko-bilogorske županije nije izgrađena niti jedna kompostana, a planirana je izgradnja pet kompostana.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina. Do konca 2013. na području Bjelovarsko-bilogorske županije nije izgrađeno niti jedno reciklažno dvorište, iako je od 2008. do 2011. planirana izgradnja sedam reciklažnih dvorišta te 16 mini reciklažnih dvorišta. Pojedine jedinice lokalne samouprave su planirale izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih službenih odlagališta komunalnog otpada, a nakon sanacije i zatvaranja, što nisu mogle realizirati, jer nije izgrađen županijski centar za gospodarenje otpadom. Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbama članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbama članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011., te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Prostornim planom i Planom gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije za razdoblje 2007.-2015. predviđeno je da lokacija za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom bude odlagalište „Doline“, koje će nakon izgradnje preuzimati obrađeni otpad s područja cijele Bjelovarsko-bilogorske županije. Također je planirana izgradnja tri pretovarne stanice na području gradova Čazma, Daruvar i Garešnica. Planirani rok izgradnje centra za gospodarenje otpadom bio je do konca 2012., a pretovarnih stanica do konca 2011. Ukupna ulaganja u izgradnju centra za gospodarenje otpadom su planirana u iznosu 113.900.000,00 kn. Do konca 2013. izgradnja županijskog centra za gospodarenje nije započela.

Bjelovarsko-bilogorska županija je u studenome 2009. osnovala trgovačko društvo Centar za gospodarenje otpadom Doline d.o.o. kao jedini osnivač s temeljnim kapitalom u iznosu 20.000,00 kn. Navedeno trgovačko društvo nije poslovalo i nema zaposlenika koncem 2013.

Bjelovarsko-bilogorska županija je sa svim jedinicama lokalne samouprave (osim s Gradom Bjelovarom) 2010. zaključila ugovore o gospodarenju i zbrinjavanju komunalnog otpada kojima su utvrđena prava i obveze u gospodarenju komunalnim otpadom, odnosno njegovom zbrinjavanju na centralnom odlagalištu Doline.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimati radnje za realizaciju projekata izgradnje centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije koncem 2013. otpad se odlaže na pet odlagališta (Doline, Cerik, Johovača, Prdavac i Široke livade) čija sanacija je gotova ili u pripremi. Odlagališta su u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom na odlagalištu Doline koje je trebalo biti izgrađeno do konca 2012., nakon čega je planirano njihovo zatvaranje, prenamjena u reciklažna dvorišta ili u pretovarne stanice. S obzirom da županijski centar za gospodarenja otpadom nije izgrađen, navedena odlagališta su do daljnjega u upotrebi.

Za sanaciju navedenih službenih odlagališta od 2004. do 2013., Fond je sufinancirao 22.755.521,00 kn, jedinice lokalne samouprave 6.110.194,00 kn i komunalna trgovačka društva 2.309.721,00 kn, što ukupno iznosi 31.175.436,00 kn.

Unutar navedenih rashoda su i rashodi za šest odlagališta koja su zatvorena ranijih godina, a za čiju sanaciju je Fond isplatio 1.413.418,00 kn, a jedinice lokalne samouprave na čijem području se nalaze u iznosu 699.486,00 kn, što ukupno iznosi 2.112.904,00 kn.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada na području
Bjelovarsko-bilogorske županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Cerik , Grad Daruvar	aktivno, gotova	11.778.453,00	2.944.615,00	0,00	14.723.068,00
2.	Doline , Grad Bjelovar	aktivno, gotova	574.936,00	0,00	862.404,00	1.437.340,00
3.	Johovača , Grad Garešnica	aktivno, gotova	1.828.275,00	174.238,00	1.447.317,00	3.449.830,00
4.	Prdovac , Grad Grubišno Polje	aktivno, sanacija u tijeku	6.714.695,00	1.747.057,00	0,00	8.461.752,00
5.	Široke livade (Bukovina) , Grad Čazma	aktivno, sanacija u tijeku	445.744,00	544.798,00	0,00	990.542,00
6.	Kozarevac , Općina Nova Rača	zatvoreno, sanacija u pripremi	272.936,00	0,00	0,00	272.936,00
7.	Stara Ciglana , Općina Severin	zatvoreno, sanacija u pripremi	152.843,00	101.896,00	0,00	254.739,00
8.	Cepidlake , Općina Đulovac	zatvoreno, sanacija u pripremi	336.480,00	237.241,00	0,00	573.721,00
9.	Križić , Srijednska Općina Ivanska	zatvoreno, sanacija u pripremi	174.168,00	81.042,00	0,00	255.210,00
10.	Rudina brdo , Općina Sirač	zatvoreno, sanacija u pripremi	127.856,00	192.023,00	0,00	319.879,00
11.	Cemušina , Općina Veliki Grđevac	zatvoreno, sanacija u pripremi	349.135,00	87.284,00	0,00	436.419,00
Ukupno			22.755.521,00	6.110.194,00	2.309.721,00	31.175.436,00

Odlagalište Doline se nalazi između naselja Mala Prespa i Stari Pavljani na površini 9,9853 ha. Započelo je s radom 1998., a zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Bjelovara (Komunalac d.o.o., Bjelovar). Osim otpada s područja grada Bjelovara na navedeno odlagalište se odlaže otpad s područja osam jedinica lokalne samouprave (općine Kapela, Nova Rača, Rovišće, Severin, Šandrovac, Velika Pisanica, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac). Odlagalište je započelo s radom 1998., sanirano je i otpad se odlaže sanitarno.

Opremljeno je mjerama zaštite okoliša (brtveni slojevi, sustav odvodnje i obrade procjednih voda, sustav otplinjavanja, monitoring površinske i procjedne vode i zraka). Odlagalište ima uporabnu, lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada.

Odlagalište Široke livade (Bukovina) se nalazi u Čazmi, površine 20 000 m². Započelo je s radom 1970., a zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Čazme (Komunalije d.o.o., Čazma). Odlagalište je aktivno, a sanacija je u tijeku. Nije opremljeno mjerama za zaštitu okoliša. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Otpad se odlaže s područja grada Čazme.

Odlagalište Cerik se nalazi u Daruvaru, površine 150 000 m². Započelo je s radom 1970., a zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Daruvara (Darkom d.o.o. Daruvar). Odlagalište je aktivno, a sanacija je završena i otpad se odlaže sanitarno s područja grada Daruvara i općina Dežanovac, Đulovac, Končanica i Sirač. Opremljeno je mjerama zaštite okoliša (brtveni slojevi, sustav odvodnje i obrade procjednih voda, sustav otplinjavanja, kazete za azbest, monitoring vode). Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada.

Odlagalište Johovača se nalazi u Velikoj Trnovitici, površine 14 000 m². Započelo je s radom 1987., a zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Garešnica (Komunalac d.o.o. Garešnica). Odlagalište je aktivno, a sanacija je završena i otpad se odlaže sanitarno s područja grada Garešnice i općina Berek, Hercegovac i Velika Trnovitica. Opremljeno je mjerama zaštite okoliša (brtveni slojevi, sustav odvodnje i obrade procjednih voda, sustav otplinjavanja, monitoring vode i zraka). Odlagalište ima uporabnu, lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada.

Odlagalište Prdavac se nalazi u Grubišnom Polju, površine 50 000 m². Započelo je s radom 1998., a zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Grubišno Polje (Komunalac d.o.o. Grubišno Polje). Odlagalište je aktivno, a sanacija je u tijeku, nije opremljeno mjerama za zaštitu okoliša. Ima lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome, još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je prema planu potrebno sanirati do konca 2015.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Bjelovarsko-bilogorske županije i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Bjelovar	10	7	0,00	140.683,00	140.683,00
2.	Grad Čazma	11	11	466.200,00	569.800,00	1.036.000,00
3.	Grad Daruvar	0	0	0,00	0,00	0,00
4.	Grad Garešnica	3	3	0,00	0,00	0,00
5.	Grad Grubišno Polje	16	7	339.469,00	155.268,00	494.737,00
6.	Općina Berek	3	3	411.440,00	102.860,00	514.300,00
7.	Općina Dežanovac	7	3	0,00	46.900,00	46.900,00
8.	Općina Đulovac	4	2	260.447,00	40.892,00	301.339,00
9.	Općina Hercegovac	1	1	0,00	7.925,00	7.925,00
10.	Općina Ivanska	2	0	0,00	0,00	0,00
11.	Općina Kapela	13	0	0,00	0,00	0,00
12.	Općina Končanica	5	5	86.376,00	252.309,00	338.685,00
13.	Općina Nova Rača	3	1	0,00	3.758,00	3.758,00
14.	Općina Rovišće	4	2	0,00	25.000,00	25.000,00
15.	Općina Severin	2	0	0,00	0,00	0,00
16.	Općina Sirač	6	6	0,00	49.464,00	49.464,00
17.	Općina Šandrovac	5	5	0,00	23.786,00	23.786,00
18.	Općina Štefanje	2	2	0,00	86.511,00	86.511,00
19.	Općina Velika Pisanica	7	5	310.151,00	133.589,00	443.740,00
20.	Općina Velika Trnovitica	5	5	0,00	23.091,00	23.091,00
21.	Općina Veliki Grđevac	15	11	225.291,00	96.553,00	321.844,00
22.	Općina Veliko Trojstvo	3	3	0,00	0,00	0,00
23.	Općina Zrinski Topolovac	0	0	0,00	0,00	0,00
Ukupno		127	82	2.099.374,00	1.758.389,00	3.857.763,00

U sanaciju divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 2.099.374,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 1.758.389,00 kn, što ukupno iznosi 3.857.763,00 kn. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave su organizirane akcije građana na čišćenju manjih divljih odlagališta. Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju pogotovo uz ceste, gdje se povremeno odbacuje većinom građevinski otpad. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost područne (regionalne) i lokalne samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Bjelovarsko-bilogorske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika.

Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijave, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (jedan zaposlenik) treba provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika. Podaci koje obveznici prijavljuju su često uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenik županijskog odjela sam upisuje podatke u registar. Zaposlenik nadležnog županijskog odjela kontaktira obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozorava ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljene na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbama članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata i oglasnih ploča obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. Pojedine udruge građana su, uz financijsku potporu jedinice lokalne samouprave, organizirale radionice u osnovnim školama s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Bjelovarsko-bilogorske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije.

Nadležno upravno tijelo u Bjelovarsko-bilogorske županiji je bio Upravni odjel za graditeljstvo i komunalnu infrastrukturu, a od početka 2014. je Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo, slatkovodno ribarstvo, lovstvo i zaštitu okoliša.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Bjelovarsko-bilogorska županija nije sastavila izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012. i 2013.

Od 23 jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012. sastavilo je 12 jedinica lokalne samouprave, a za 2013. sve jedinice lokalne samouprave. Sastavljena izvješća su dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave i nadležnom upravnom tijelu Bjelovarsko-bilogorske županije koje ih je dostavilo Agenciji.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Bjelovar	2011., 2012., 2013	DA	DA
2.	Grad Čazma	2012., 2013.	DA	DA
3.	Grad Daruvar	2012., 2013.	DA	DA
4.	Grad Garešnica	2013.	DA	DA
5.	Grad Grubišno Polje	2013.	DA	DA
6.	Općina Berek	2012., 2013.	DA	DA
7.	Općina Dežanovac	2013.	DA	DA
8.	Općina Đulovac	2012., 2013.	DA	DA
9.	Općina Hercegovac	2013.	DA	DA
10.	Općina Ivanska	2012., 2013.	DA	DA
11.	Općina Kapela	2013.	DA	DA
12.	Općina Končanica	2012., 2013.	DA	DA
13.	Općina Nova Rača	2013.	DA	DA
14.	Općina Rovišće	2013.	DA	DA
15.	Općina Severin	2012., 2013.	DA	DA
16.	Općina Sirač	2012., 2013.	DA	DA
17.	Općina Šandrovac	2013.	DA	DA
18.	Općina Štefanje	2013.	DA	DA
19.	Općina Velika Pisanica	2012., 2013.	DA	DA
20.	Općina Velika Trnovitica	2012., 2013.	DA	DA
21.	Općina Veliki Grđevac	2013.	DA	DA
22.	Općina Veliko Trojstvo	2012., 2013.	DA	DA
23.	Općina Zrinski Topolovac	2013.	DA	DA

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom gradova i općina sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na količine i troškove planirane planovima gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Bjelovarsko-bilogorskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu.

Također, predlaže Bjelovarsko-bilogorskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom u propisanom roku te ih objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Bjelovarsko-bilogorska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, koje se odnose na stalni nadzor tijeka otpada, stalni nadzor rada odlagališta, uspostavu odvojenog prikupljanja otpada, nadzor rada koncesionara i tijek otpadnog materijala kojeg se odvojeno prikuplja. Prema planu, nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom obavlja nadležni županijski upravni odjel.

Gradovi i općine su također svojim planovima gospodarenja otpadom propisale mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, s tim da nisu odredile tijelo koja će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Bjelovarsko-bilogorske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Bjelovarsko-bilogorske nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.
- Povjeriti obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.

- Planirati aktivnosti za izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Poduzeti aktivnosti za realizaciju projekata izgradnje centra za gospodarenje otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije u cilju uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Ustrojiti cjelovite evidencije o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

- Sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Bjelovarsko-bilogorskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Bjelovarsko-bilogorskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom u propisanom roku te ih objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Bjelovarsko-bilogorske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih gospodarenje otpadom nije dovoljno učinkovito.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u očitovanju navode da će postupiti u skladu s danim preporukama Državnog ureda za reviziju i u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima. Većina jedinica lokalne samouprave u očitovanju navodi da su tijekom 2014. pokrenuti postupci radi usklađenja plana gospodarenja otpadom s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i da su poduzete aktivnosti za odvojeno prikupljanje korisnog otpada postavljanjem zelenih otoka i razvrstavanja otpada na kućnom pragu.